

[Chr. Rasmussen.]

gangen af ejendomme fra forældre til børn, skal jeg tilsige mit partis velvillige støtte dertil.

Sønderup: Som det fremgår af den højtærede ministers udtalelser i fremsættelsestalen, har ministeren afstået fra at fremsætte mere vidtgående krav, bl. a. vedrørende ekspropriation. Jeg går ud fra, at ministerens holdning i denne forbindelse dels er udtryk for et ønske om at undgå unødigt strid og splid, dels for, at ministeren gennem sin mangeårige virksomhed i forbindelse med jordlovgivning har erfaret, at enighed og besindighed på dette vanskelige og ømfindtlige område er noget meget væsentligt.

Jeg må desværre sige til den højtærede minister, at der synes at være en stor modsætning mellem ministerens sikkert velmente ønske om en stilfærdig administration og det, det foreliggende lovforslag meget let kan afstedkomme.

Ser vi tilbage på de godt og vel 50 år, hvori vi nu har haft lovgivningen om statshusmandsbrug, har der glædeligvis i overvejende grad været enighed om de bestræbelser, der er udfoldet for at gøre denne lovgivning så tilfredsstillende i sine virkninger som vel muligt. Jeg synes egentlig, det er et af de få lovgivningsområder, hvor man kan sige at man er nær ved at have nået det fuldkomne. Ikke mindst blev der i det kommissions- eller udvalgsarbejde, som den forhenværende statsminister, daværende landbrugsminister Erik Eriksen, tog initiativet til, foretaget en meget omhyggelig og grundig gennemgang, vi kan næsten sige kulegravning, af vor jordlovgivning, og med hensyn til det omfattende lovgivningsresultat, som det gav anledning til, måtte man være enig med dem, der på det tidspunkt sagde, at nu havde vi da endelig fået en statshusmandslov, der i lang tid skulle kunne danne et bæredygtigt grundlag.

Det var daværende landbrugsminister Bording, der kom til at sætte sit navn under de love. Det var især indførelsen af den såkaldte forkøbsret og dens omfang, der var det springende punkt. Det lykkedes til sidst at nå et resultat; modstridende anskuelser bøjede sig, som vi siger, mod hin-

anden. Vi skiltes med en følelse af, at vi havde gjort et godt stykke arbejde, der var folkestyret værdigt, og at der nu var skabt tilfredshed og rimelighed på dette meget væsentlige og vigtige område.

Det har derfor været mig en uhyre stor skuffelse at være vidne til, i nogen måde gennem et længere tidsrum, men også nu i forbindelse med det foreliggende lovforslag, at man igen begynder at skabe røre og uro om de problemer. Det er imod, man kan næsten sige det, der var forudsætningen for forliget i 1948. Det er også uden saglig begrundelse, fordi virkningerne af de muligheder, loven af 1948 tilvejebragte, ikke tilnærmelsesvis er udtømt. Derfor er det min opfattelse, at det foreliggende lovforslag er overflødigt, ja, jeg kunne næsten fristes til at gå et skridt videre og sige, at det vil vise sig at være skadeligt. Det er overflødigt, fordi det er muligt indenfor de givne lovgivningsrammer at imødekomme berettigede krav, og det er skadeligt, fordi det sætter den enighed på spil, der hidindtil har været rådende, og som man har lagt så afgørende vægt på.

Som jeg sagde før, tror jeg, at den højtærede minister gerne ser, at der ikke på de felter, hvor han har ansvaret, opstår mere spektakel end lige højest nødvendigt. Det er i og for sig også en anskuelse, som jeg lagde til grund, da jeg i sin tid havde den ære at bestride den post, hvorpå min efterfølger nu sidder. Men jeg må desværre sige, at ministeren ved fremsættelsen af det foreliggende lovforslag har lagt op til et røre og en storm, som det måske kan blive vanskeligt nok at få besværet igen. Den højtærede minister siger, at han har afstået fra at stille forslag om ekspropriation. Det lyder så tilforladeligt, men i praksis vil denne indrømmelse være af begrænset betydning. Såfremt lovforslaget vedtages, vil det i hvert fald dels ved den indskrænkning, der finder sted af familie-kredsen, og dels ved en vidtgående fortolkning og administration af begrebet tillægsjord være muligt at tiltvinge sig store arealer.

Da vi i sin tid førte de forhandlinger, som jeg for et øjeblik siden omtalte, og som altså førte til, at vi gik med til at indføre den såkaldte forkøbsret, var det ikke uden store betænkeligheder, at vi gjorde de